

KERKBLAD

Jaargang 32 - nummer 1
vrijdag 10 januari 2025
editie Dokkum e.o.

G eandewei

Protestantse
Kerk

De behoefte aan een nieuw begin

De onzichtbare
hand Rondom bijbel
en kerk, van oorsprong
tot actualiteit

Pieter Beintema

'De onzichtbare hand'

Beppe Akke út it Buma-hûs

Column

Tettie Stiemsma

Beppe Akke út it Buma-hûs

De lêste jierren fan har libben wenne myn oerbeppe Akke mei har soan Kees yn it Buma-hûs te Eanjum. Kees krige by syn berte wat oan 'e holle en bleau as frijfeint syn libben lang, sa lang as mooglik, by syn âlders yn 'e hûs. Nei it ferstjerren fan oerpake yn 1962 ferfearen se nei it Buma-hûs. In begryp noch altyd, dit tehûs. Op de foarside stiet in foto. Ea boud as earmhûs en letter waard it in âldereintehûs. Noch altyd spitich dat it ôfbrutsen is. Ik wie in famke fan in jier as fiif doe't ik mei heit en mem sneintemiddeis wol by oerbeppe en Kees op besite gie. Ik moast dan altyd tsjin de bedsteesdoarren oan in gedicht foardrage: 'Boven in de pereboom zaten zeven spreuwen'. Oerbeppe Akke waard yn 1882 berne yn Berltsum en se stoar yn 1964. Doe't se troude mei Nanne Walda dy't út Sint Jabik kaam, ferhuzen se nei Mitselwier. Oerpake wie frachtrider en oerbeppe hie in winkelstje. Yn de oarlochsjierrren ferkocht se ek winterjassen. Ut de hiele omkriten reizge men derfoar nei Mitselwier. Werom skriuwe ik dit no allegearre op? Omdat beppe Akke okkerdeis wer foar my begûn te 'libjen'. Fansels wist ik noch fan har bestean, hie in soad ferhalen oer har heard. Mar no, by it leechheljen fan ús âlderlik hûs, kamen der lûdopnames fan har en pake en soan Kees foar it ljocht. Hjirop winskje se harren dochter en sus Jikke, dy't nei Kanada emigrearre wie mei man en bern, in gelokkich 1960. Wat in ûntroerend fragmint. Op in bandsje fan 65 jier âld, stiet glêshelder it lûd fan myn oerpake en -beppe. 'Leave Jikke, wy sitte hjir yn it keammerke yn Mitselwier. Nanne en Martsje (ús heit en mem, TS) binne hjir mei har lytse poppe Tetsje. Wy winskje jimme folle heil en segen ta. Ik mis jimme mar wit ek Jikke datst yn trije tsjerken songen hast. No fanke asto sa Gods lof ferkundigje meist is dat dyn plak. En wy sjogge inoar ienris wer.' In osean fan wetter, tiid en technyske foarútgong tusken doe en no. Mar mei deselde God en deselde wurden: 'Folle heil en segen.'

Beppe Akke en pake Nanne mei poppe Tettie

Meditatie

Een nieuw begin

Hij die op de troon zat zei: "Alles maak ik nieuw!" Ik hoorde zeggen: "Schrijf het op, want wat hier wordt gezegd is betrouwbaar en waar." (Openbaringen 21:5) door ds. Peter Elzinga

Ik vraag mij wel eens af, waarom er zoveel aandacht besteed wordt aan de viering van Oud en Nieuw. Dan bedoel ik niet alleen in Nederland, maar overal in de wereld. Het maakt blijkbaar niet veel uit tot welke cultuur je behoort. Het is iets dat alle mensen gemeenschappelijk hebben.

Het zou kunnen, dat wij als mensen de neiging hebben om bepaalde momenten in het jaar te markeren. De tijd wordt zo in stukjes geknipt. Het geeft duidelijkheid en overzicht. Niet elke dag is hetzelfde, en sommige dagen zijn bijzonder. Bijzondere momenten worden ook gekenmerkt door vaste rituelen.

Het afsteken van vuurwerk, het gezamenlijk vieren met familie of vrienden, het aftellen van de klok tot het nieuwe jaar begint, de champagne en het elkaar toewensen van een gelukkig nieuwjaar. Het is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Net zo goed als het hebben van goede voornemens voor het nieuwe jaar.

Onder dit alles gaat een diepe behoefte van ons mensen schuil. De behoefte aan een nieuw begin. Ik herinner me de blijdschap als kind, wanneer je in een nieuw schrift mocht beginnen. Het oude schrift was vol, er zaten fouten in en doorhalingen. Maar in dat nieuwe schrift zou het anders gaan...

Vol potentie

Er zit iets hoopvols in de viering van Oud en Nieuw. Het oude jaar schrijven we als volgeschreven boek in de annalen bij. Het nieuwe jaar ligt open voor ons. Nog niet besmeurd en vol potentie. Alles is mogelijk, en we hebben er zin in.

Je zou natuurlijk kunnen zeggen dat dit allemaal onzin is. Er is geen wezenlijk verschil

tussen de ene of de andere dag. Oorlogen en rampen gaan gewoon door. Wie iets te uitbundig Oud en Nieuw heeft gevierd, wordt op 1 januari met een kater wakker. En je persoonlijke geschiedenis gaat ook weer mee het nieuwe jaar in. Je rottige jeugd, je onzekerheid, de geliefden die je mist.

De reden waarom het christendom een hoopvolle godsdienst is, is dat ons uitzicht wordt geboden op een toekomst die wêrkelijk nieuw is. Het is niet iets wat wij als mensen zelf tot stand moeten zien te brengen. God zal dat zelf doen. In deze bijbeltekst wordt dat op twee manieren onderstreept. Dat God op de troon zit, betekent dat Hij de macht heeft om dit tot stand te brengen. De stem, die Johannes op Patmos vraagt om dit op te schrijven, noemt uitdrukkelijk dat deze uitspraak van God betrouwbaar en waar is. Geen goed voorname, geen nepnieuws. Het zál gebeuren.

Inspiratie en ontspanning

Moeilijk voor te stellen is het zeker. Toch geeft deze belofte van God mij inspiratie en ontspanning. Hij staat er immers zelf voor garant. Door deze hoop vind ik de kracht om te blijven werken aan een betere wereld nú, waar nog zoveel mensen het moeilijk hebben en lijden onder onrecht.

Ik kan in mijn eentje de wereld niet nieuw maken, en dat vraagt God gelukkig ook niet van mij. Maar wel kan ik dit licht van hoop doorgeven, en af en toe samen met mijn medegelovigen al iets proeven van hoe die nieuwe werkelijkheid er uit zal zien. Dat is mijn goede voornemen voor 2025.

ds. Peter Elzinga is predikant van de protestantse wijkgemeente Huizum-West (Kurioskerk)

Leesrooster

Week 3, 12 t/m 18 januari

zondag	Lucas 3,21-38
maandag	Psalm 42
dinsdag	Spreuken 1,1-19
woensdag	Spreuken 1,20-33
donderdag	Spreuken 2,1-22
vrijdag	1 Korintiërs 11,1-16
zaterdag	1 Korintiërs 11,17-34

Week 4, 19 t/m 25 januari

zondag	1 Korintiërs 12,1-11
maandag	1 Korintiërs 12,12-31
dinsdag	1 Kronieken 28,1-10
woensdag	1 Kronieken 28,11-21
donderdag	1 Kronieken 29,1-9
vrijdag	1 Kronieken 29,10-20
zaterdag	1 Kronieken 29,21-30

Boek van ds. Pieter Beintema 'De onzichtbare hand' gepresenteerd

'De onzichtbare hand'. Zo heet het door ds. Pieter Beintema geschreven boek over het christelijke geloof, dat op 14 december 'ten doop' werd gehouden in een volle Sint Martinuskerk in Wirdum. *door Nelleke Berntsen*

Ds. Beintema lichtte toe, hoe hij gevraagd was door de scriba van de kerk in Oudega (Smalingerland) om een vormingscursus te verzorgen voor een aantal mensen die belijdenis wilden doen, maar hierbij fundamentele kennis over bijbel en kerk misten. Hij sprokkelde allerlei kennis hieromtrent bij elkaar en hier werd met elkaar een jaar lang uit gewerkt. Dit werd uiteindelijk de basis voor dit boek. Hij ziet het als „de nalatenschap van de nadagen van zijn predikantschap”, dat als kern heeft: de boodschap van Christus uitdragen.

Rinus van Warven, de uitgever, vertelde, dat hij in zijn dertigjarige ervaring als journalist moest ervaren hoe tientallen jaren lang „zinging” niet meer interessant gevonden werd. Pas sinds 2010 is daar weer interesse voor. Hij denkt dat inmiddels zoveel kennis is weggezakt, dat de wereld zit te wachten op een boek als dit. Ook dr. Jan Dirk Wassenaar, die door Beintema was gevraagd als meezer, herkent in het boek de „rijpe en rijke oogst” van een laatbloeier in de theologie. En prof.ir. Paul van der Molen, eveneens gevraagd als meezer, liet merken dat Beintema zoveel kennis had mee te delen, dat de auteur dit drastisch had moeten inkorten om het leesbaar te houden. Hij noemt het zo ontstane boek een aanwinst voor de samenleving.

Intrigerend

Het eerste exemplaar werd aangeboden aan ds. René de Reuver, de scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk, die de term 'de onzichtbare hand' intrigerend vond, passend bij de drijfveer en de ontstaansgeschiedenis. Hij noemde het een herijking van deze uitdrukking en hoopte dat dit boek tot zegen mag zijn. Tenslotte nam ook ds. Gerrit de Fijter een boek in ontvangst. Desgevraagd lichtte hij zijn uitspraak toe, die hij deed toen hij in 2007 verkozen werd als praeses in de Protestantse Kerk. Het ging over het manco aan kennis, een onderwerp dat hier ook op verschillende manieren aan de orde kwam en mede de reden is dat Beintema dit boek schreef. De Fijter benoemde dit manco destijds veelzeggend als „de analfabetisering van het christelijke geloof in de kerken”.

In een eerder gesprek vertelde ds Beintema mij, dat hij denkt dat bijvoorbeeld een geïnteresseerde leek, behoefte aan een boek als dit kan hebben. Ook zullen diegenen die een studie op theologisch gebied overwegen hier veel baat bij hebben. Want er zijn natuurlijk tal van studieboeken over de verschillende - door hem genoemde - onderwerpen, maar geen boek dat zo zorgvuldig de diverse zaken, chronologisch beschrijft en dat toch behapbaar blijft.

De titel 'De onzichtbare hand' verwijst naar

ds. Pieter Beintema spreekt een volle Sint Martinuskerk in Wirdum toe.

Adam Smith, de grondlegger van de klassieke economie in de achttiende eeuw. Beintema kwam met diens visie in aanraking, door zijn studie economie aan de Vrije Universiteit en zijn werk gedurende dertig jaar als economisch adviseur, voordat hij zich bekwaamde in de theologie. Die 'onzichtbare hand' herkent Beintema in al het werk dat hij heeft gedaan, want eigenlijk alles werd erdoor op zijn pad gebracht. Hij 'rolde' eerst in het organisatorische werk als bedrijfseconoom voor verschillende bedrijven en toen dat ophield besloot hij uit interesse theologie te studeren. Maar ook hierbij werd hij steeds als het ware geleid en op verschillende plaatsen gevraagd zijn talenten in te zetten. Dat deed hij met veel voldoening in verschillende gemeenten, ten laatste in Garyp.

Niet de waarheid in pacht

De inhoud van zijn boek heeft hij gekozen op basis van wat hij vindt dat belangrijk is. Dat is ook de kracht van dit boek. Het draagt - terecht - zijn stempel, terwijl hij bewust niet wilde schrijven alsof hij de waarheid in pacht heeft. Hij begint met een heldere uitleg over het Jodendom als basis en bouwt daarvandaan de kennis uit naar de opbouw van de bijbel in het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Bepaalde onderdelen licht hij nader toe, zoals het eigene van de Bergrede, die hij ziet als een samenvatting van Gods geboden. De naam en de identiteit van God komen natuurlijk ter sprake en de rituelen en vieringen, als ook hun eigenheid in de verschillende denominaties van de kerk. Het boek bevat de nodige geschiedenis, dat vindt Beintema wettelijk. Zodoende beschrijft hij personen en richtingen soms uitgebreid.

Dat geldt ook voor de beschrijvingen van de diverse richtingen waarin het geloof zich daarna ontwikkelde. Ook gaat hij uitgebreid in op wereldwijde stromingen op geestelijk gebied, zoals de verlichting als gevolg van de Franse revolutie en ook op de islam. In zijn epiloog komt Beintema op 'de leer der verzoening', zoals Anselmus die al heeft geformuleerd en die nog steeds als leidinggevend wordt herkend. Beintema vindt, dat het de taak is van de theologen om dit gedachtengoed over te brengen naar de actualiteit van de tijd. Want de 'Blijde Boodschap' van de liefde van Jezus, dat is, ook voor de schrijver, de kern van het Evangelie.

Naslagwerk

En zo is dan heel veel informatie gebundeld in dit mooi verzorgde boek. Het voordeel van de duidelijke indeling is dat de geïnteresseerde leek goed kan kiezen uit de aangeboden stof, kan opzoeken wat hij of zij wil weten en eventueel de rest bewaren voor een andere keer. En natuurlijk is het ook een handig naslagwerk. Zo maakt 'De onzichtbare hand' zichtbaar wat van dienst kan zijn op dit gebied.

Nelleke Berntsen uit Leeuwarden is gepensioneerd docente godsdienst en redactielid van Geandewei

*Pieter Beintema:
De onzichtbare hand
Rondom Bijbel en Kerk:
van oorsprong tot actualiteit
Uitgeverij Van Warven,
22,95 euro*

Byldspraak - Willem Wilstra

Moed ferlern?

Jimme kenne faaks wol it sprekward 'De piip oan Marten jaan.' Hiel wat taal-kundigen hâlde harren dwaande mei de ôfkomst fan dat sprekward. Komt it mooglik fan Marten Luther? Myn tapassing slacht op de omskriuwing fan de foto en is echt letterlik.

Yn myn omkriten wie in boer, goekunde fan my, dy't útkocht waard en sadwaande opromje moast. Hy wenne oan de igge fan in mar, dat ik kaam geregeld mei myn boatsje by him oan it stalt. Hy mocht graach in pypke smoke en doe't al syn guod ôffierd wie seach ik dit taferieltsje, dat noch yn de skuorre stie... De boer sels wie al nei de buorren ferhûze.

Us dominy set faak ûnder syn berjochten nei de gemeenteleden ta: 'Hâld Moed, wês leaf'. Dat is ek in moaie nijjierswinsk. Dy kinst ek lêze yn Psalm 37.

Yn it Lieteboek bestiet it út tolve fersen, wol tapaslik foar it nije jier. Ik helje der twa út, 2 en 8:

'Fermeitsje dy geduerich yn de Heare,
dan komme ienkear al dyn winsken nei.
Wat soe dyn hert op ierde mear begeare?
Sis Him dyn soarch, Hy wit dyn swiere wei.
Hy lit dy oer it ûnrjocht triomfeare,
dyn rjocht sil rize as de klearre dei.'

'Wa't God behaget hoecht him net te stjitten,
God is syn stipe en nimt him by de hân.
Noait seach ik noch sa'n man fan God ferlitten,,
al hear ik by de âldsten fan it lân;
syn bern gean net as bidlers troch de strjitten:
wa't oaren helpt - syn neiteam bliuwt yn stân.'
(Bernard Smilde)

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

*Niet voor opgave en opzeggen
abonnementen, u vindt de contact-
persoon hiervoor bij de berichten
van uw eigen gemeente*

www.geandewei.nl

Colofon

Diaconaal vermogen

Uitgeven, sparen of beleggen?

Wat doe je met diaconaal vermogen? Het ligt aan de situatie van jouw gemeente. Geld oppotten is meestal niet de beste optie. Kijk wie je kunt helpen en beleg eventueel een deel dat je voor lange tijd niet nodig hebt, zeggen Evelien Vrolijk en Koert Jansen.

Koert Jansen en Evelien Vrolijk werken beiden bij de Protestantse Kerk. Jansen als portefeuillehouder beleggingen en Vrolijk als adviseur dienstverlening van de classes Fryslân en Groningen-Drenthe. Het (aanzienlijke) totale vermogen van protestantse gemeenten in deze provincies was enkele jaren geleden een van de aanleidingen voor het rapport 'Werkzaam vermogen'. De boodschap van dit rapport was kort gezegd: maak je vermogen werkzaam ten dienste van het koninkrijk van God.

„Diaconaal geld staat vaak lang op de bank”, weet Vrolijk. „De verantwoordelijkheid voor de collectezak wordt zwaar gevoeld. Diaconaal geld is in de loop der eeuwen bij elkaar gebracht, dat geef je niet zomaar uit.” Vrolijk heeft gezien hoe sommige diaconieën desondanks goed met het advies uit het rapport aan de slag zijn gegaan en hun vermogen zijn gaan afbouwen. „In plaats van bezig met financieel beheer zijn we nu weer echt gericht op onze diaconale taak”, was een reactie die ze hoorde.

Uitgeven

Wat het uitgeven van diaconaal geld betreft, daarvoor is het verstandig om goed beleid te maken. Het is dan belangrijk dat je de sociale kaart van je omgeving kent. Waar kun je als diaconie helpen waar nog geen helper is? Met andere woorden: waar kun je van toegevoegde waarde zijn?

Het is ook de boodschap van Koert Jansen: als diaconie niet te veel op je geld blijven zitten, maar om je heen kijken wie het kan gebruiken. Soms kan beleggen een optie zijn, al geldt dat niet voor elke diaconie. „Het is een financiële afweging”, zegt Jansen. „Hoe langer je het geld kunt missen, hoe aantrekkelijker het is om te beleggen. Als je je vermogen binnen nu en vijf jaar wilt aanspreken, is beleggen niet verstandig. Als je het langer kunt wegzetten, mogelijk wel. Het rendement is vaak beter dan dat van een spaarrekening.”

Kerkelijk beleggingsfonds

Hoe dan ook, benadrukt hij, vraagt beleggen om specifieke kennis, en veel diaconieën hebben die niet. Voor hen is er goed nieuws: de Protestantse Kerk heeft het initiatief genomen om een kerkelijk beleggingsfonds op te richten waar plaatselijke diaconieën in kunnen deelnemen.

„Het is een professioneel beleggingsfonds dat opereert volgens landelijke richtlijnen. Belangrijke kenmerken van het fonds zijn dat het diaconieën ontzorgt en dat het zich richt op duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid.” De naam van het fonds is Boaz, genoemd naar de Bijbelse figuur, omdat hij een goede rentmeester was.

Duurzaam

Koert Jansen legt uit dat er twee Boaz-beleggingsfondsen zijn: een duurzaam fonds en een impactfonds. „Het duurzame fonds belegt in bedrijven die zo min mogelijk schade toebrengen aan bijvoorbeeld klimaat en mensenrechten. De negatieve gevolgen die investeringen kunnen hebben worden geminimaliseerd en er wordt dus sowieso niet in de olie-, gas- en wapenindustrie belegd.

Het impactfonds gaat niet uit van wat we niet willen, maar juist van wat we wél willen bereiken. Het rendement van dit fonds is wellicht lager en het risico wat groter, maar het zet in op thema's als bijvoorbeeld duurzame energie, duurzame landbouw en duurzaam water, gezondheidszorg en circulaire economie. Dit zijn thema's die passen bij een diaconie.”

Binnen beide fondsen vindt ook *shareholder engagement* plaats, zegt Jansen en hij legt uit: „Als kerk vinden we dat als je belegt, je je stem moet laten horen. Je bent mede-eigenaar van bedrijven. Als daar dingen aan de hand zijn, als je vindt dat iets beter kan, moet je je mond openen, de dialoog aangaan.” BOAZ doet dit *shareholder engagement* samen met De Nieuwe Beurskoers, een oecumenische vereniging van kerken en kerkelijke instellingen die bedrijven aanspoort om menswaardig te ondernemen.

Adviseren

Enthousiast over beleggen met BOAZ? Dan niet meteen bellen, benadrukt Jansen. „Als je als diaconie nog nooit hebt belegd, ga het dan niet zomaar opeens doen. Laat je eerst adviseren. Je kunt hiervoor contact opnemen met het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB). Die kan onderzoeken of beleggen voor jouw diaconie een verstandige keuze is. Komen zij met een positief advies, dan kun je met Boaz in gesprek over welk fonds heb beste bij je past: het duurzame of het impactfonds.”

Evelien Vrolijk vult aan: „Kijk ook wat aansluit bij jullie kerkenraad als geheel. Wel of niet beleggen is niet alleen een vraag van de diaconie – en eventueel de kerkrentmeesters – maar van de hele kerkenraad. Het CCBB zal hier ook op inzetten. Wel of niet beleggen heeft immers alles te maken met jullie tijds-horizon en te verwachten bestedingen.”

Diaconaal geld uitgeven, sparen of beleggen? Het ligt aan de situatie en plannen van jouw gemeente. Geld oppotten is in elk geval meestal niet de beste optie. Kijk om je heen wie je kunt helpen en beleg eventueel een deel van je vermogen dat je voor lange tijd niet nodig hebt. Maar laat je daarbij adviseren, zodat je met elkaar weloverwogen voor je vermogen kunt zorgen, op een manier die bij jullie situatie past. bron: protestantsekerk.nl

Diversen

PCBO-bijeenkomst 15 januari met De Jong en Siemensma

Woensdag 15 januari is er weer een seniorenmiddag van PCBO Noardeast-Fryslân in De Poort, Zaagmolenstraat 2 Dokkum. De middag begint om 14.30 uur, zaal open 14.00 u. Deze keer komt het muzikale duo Gjalt de Jong en Paul Siemensma. Gjalt is o.a. schipper, verhalenverteller en acteur en in de zomer skûtsjeverslaggever bij Omrop Fryslân. Paul is schoolmeester in Drachten. In het duo speelt Gjalt op een aantal trekharmonica's en Paul speelt accordeon. Zingen doen ze allebei, naast bekende Friese liedjes ook Ierse traditionals. Tussen de nummers door vertelt Gjalt verhalen over de bruine vloot of een volksverhaal, maar net wat in hem opkomt. Ook niet-leden zijn van harte welkom.

Ineke Koolhaas op 24 januari bij vrouwenochtend Burdaard

Op vrijdag 24 januari is er weer een Interkerkelijke Vrouwenochtend in MFC Het Spectrum in Burdaard. Spreekster is Ineke Koolhaas over het thema: 'Wie overwint'. Verder is er ruimte voor zingen, bidden, elkaar ontmoeten en bemoedigen. Aanvang 9.30 uur (inloop vanaf 9.00 uur). Kosten inclusief koffie/thee/cake 6 euro, er is ook een collecte voor de onkosten. De Boektek uit Dokkum heeft een boekentafel en er is kinderoppas.

Connect-jongerenavond op 24 januari over 'Gods leger'

Op vrijdagavond 24 januari is er weer een Connect jongerenavond, dit keer met ds. Veuger die met de bezoekers in gesprek gaat over het thema 'Gods leger: Je staat niet alleen!' Er is een ontzaglijk groot aantal engelen die door God zijn geschapen. Engelen doen nooit iets op eigen initiatief, maar alleen op bevel van hun Zender. Engelen hebben verschillende taken, maar allemaal voeren ze Gods wil uit. Hoe verhouden die engelen zich tot ons in ons dagelijks leven. Wat merken we hiervan? De avond voor zestien-plussers is in de Ald' skoalle in Driezum, inloop 19.30 uur, aanvang 19.45 uur.

Zondagavondzang in Kollum met het Lemster Mannenkoor

Het Lemster Mannenkoor is op zondagavond 26 januari te gast in de Oosterkerk in Kollum voor de tweede Zondagavondzang van seizoen 2024-2025. De avond begint om 19.30 uur. Op 23 februari komt Mannenkoor Zoutkamp, op 30 maart Chr. Mannenkoor Westerlanders en bij de slotavond op 27 april EDOZA uit Sneek.

'In Gods naam' Theatertour krijgt vervolg

Bijna vijfhonderd kerken waren betrokken bij de voorstelling 'In Gods naam' door Bas Ragas. Na ruim zeventig voorstellingen en bijna 30.000 bezoekers komt er een vervolg van deze theaterserie, met een nieuwe acteur en dit keer over Mozes.

In een nieuwe theatertour gaat een bekende Nederlander opnieuw op zoek naar antwoorden in de eeuwenoude verhalen uit de Bijbel. Een reis vol persoonlijke verhalen en muziek in theaters door het hele land. In deze nieuwe voorstelling staat het leven van Mozes centraal. Wat als je land of jijzelf onder vuur komt te liggen? Hoe ga je in godsnaam met het leven om? Net als Mozes is deze bekende Nederlander opgegroeid in een omgeving vol bekendheid. Maar wie ben je dan eigenlijk zelf?

Missionaire kans

Het organiseren van zo'n voorstelling is een missionaire kans voor gemeenten. Naar de voorstellingen komen ook veel mensen die niet (vaak meer) in de kerk komen. Zij komen omdat zij interesse hebben in zinging en in de Bijbelse verhalen. Organiserende gemeenten kunnen deze kans verzilveren door ervoor

te zorgen dat ze een vervolgaanbod voor deze bezoekers hebben, zoals bijvoorbeeld een verdiepende cursus.

Vanaf najaar 2025

Deze voorstellingen zijn een initiatief van Nachtzon Media in samenwerking met de Protestantse Kerk in Nederland. De voorstellingen starten in najaar 2025. Een voorstelling kost een gemeente 500 euro. De bedoeling is dat er minstens vier gemeenten samenwerken bij de organisatie van een voorstelling. Gemeenten mogen zelf samenwerkingspartners zoeken. Nachtzon Media kan ook gemeenten aan elkaar koppelen. De kaarten voor een voorstelling kosten 25 euro per persoon. Organiserende kerken krijgen een kortingscode voor hun eigen gemeenteleden. Ze kunnen hun interesse alvast vrijblijvend kenbaar maken via protestantsekerk.nl/evenementen/theatervoorstelling-in-gods-naam/

Foto: Eljee Bergwerff

Groot Mannenkoor Noord-Nederland Nieuwjaarsconcert in Drachten

Het Groot Mannenkoor Noord-Nederland onder leiding van Martin Mans geeft op zaterdag 18 januari 2025 om 15.00 uur een nieuwjaarsconcert in De Oase in Drachten.

Het grote koor brengt een aantal hartverwarmende arrangementen ten gehore zoals *Maranatha*, *Agnus Dei*, *Yes, I know* en *Mijn Levenslied*. Dit laatste lied is door Martin Mans geschreven en voor mannenkoor gecomponeerd. Het projectkoor is nog nooit zo groot geweest en bestaat uit 97 zangers. De dirigent geeft op gepassioneerde wijze leiding aan de zang en haalt het beste uit de stemmen naar boven. Enkele koorsolisten laat hij erbovenuit springen.

Dit is tevens het bijzondere aan dit koor; een

aantal goede stemmen wisselt het programma af met solo's. Aan het orgel en de piano zit Hugo van der Meij die het programma omlijst met instrumentale klanken. Bovendien speelt hij een improvisatie. Tenslotte is er samenzang. Een concert van het Groot Mannenkoor Noord-Nederland is een ware belevenis. De luisteraar kan enkele uren ontspannen genieten van koor- en instrumentale muziek.

Kaarten kosten 15 euro aan de zaal of 12,50 bij reservering via www.martinmans.nl of (06) 253 919 03. Kinderen t/m elf jaar zijn gratis.

De eredienst - kan en mag het anders? Wat doen we met de kaarsen op tafel?

Dat de paaskaars al brandt voordat de gemeente de kerkruimte binnenkomt en pas gedooft wordt als iedereen weer weg is, weten de meeste mensen wel. Maar hoe gaan we om met andere kaarsen op de liturgische tafel?
door dr. Oane Reitsma

Sommige gemeenten hebben naast de paaskaars ook tafelkaarsen. Die staan aan weerszijden van de liturgische tafel, of aan weerszijden van de Bijbel. Eigenlijk hebben die kaarsen geen betekenis in zichzelf, ze zijn bedoeld om de dienst van Woord en sacrament, gebeden en gaven, extra luister bij te zetten. Zoals je de liturgische tafel (of het altaar) ook met bloemen versiert. Maar hoeveel kaarsen gebruik je dan eigenlijk?

Het is logisch om hier een even aantal kaarsen voor te gebruiken. Dat heeft met hun oorsprong te maken. Ze zijn namelijk ontleend aan de acolieten (assistenten van de priester) die in de katholieke (of Anglicaanse) liturgie met kaarsen op hoge dragers vóór de priester met het evangelieboek uitlopen en om hem heen staan als er uit het Woord gelezen wordt. Alsof ze het Woord bijlichten met extra leeslicht. Omgekeerd straalt het Woord de mensen tegemoet.

Die ene kaars

In coronatijd zijn veel kerken overgestapt op het aansteken van één extra kaars, om de verbondenheid te benadrukken met de mensen die thuis online meekijken en eveneens een kaars kunnen aansteken. Maar de functie van die ene kaars ten opzichte van de paaskaars is onduidelijk. De thuis kijkers kunnen net zo goed hun kaars aansteken wanneer de twee tafelkaarsen worden ontstoken, ten teken dat de eredienst begint, als een klein altaartje bij de laptop thuis. Het aansteken van lantaarntjes die later in de

viering meegaan met de kinderkerk of tienerdienst staat hier los van. Dit kan aan het begin of op het moment dat zij de kerkruimte verlaten aanvullend gebeuren.

Bij opening Bijbel en avondmaal

Een andere praktijk is dat er twee kaarsen worden ontstoken op het moment dat uit de Bijbel gelezen gaat worden, bijvoorbeeld met de woorden 'Wij ontsteken het licht van het Woord', of 'Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad' (Psalm 119:105). Dat geeft een bepaalde plechtigheid aan het moment van opening van de Schriften.

Als je wilt dat de gemeente met de lector of voorganger instemt, dan biedt het *Liedboek* daarvoor prachtige liederen, zoals Lied 277 (*Die ons voor het licht gemaakt hebt* – gesproken of gezongen, één keer voorzanger, één keer gemeente), Lied 284 (*Christus, Gij zijt het licht in ons leven* – één keer voorzanger, één keer gemeente, of in canon), Lied 285 (*Het licht is ons voorgegaan* - couplet 1 voorzang, couplet 2 gemeente), of lied 119b (*Een lamp voor mijn voet is uw woord* – en dan alleen de antifoon als acclamatie).

Soms worden ook lichten ontstoken bij het begin van de viering van het avondmaal, vooral als de gemeente aan tafels in een kring viert. Dat heeft een andere functie. Dat versterkt het gevoel van gedachtenis, alsof we bij het laatste avondmaal van Jezus en zijn vrienden aanzitten op de avond in die bovenzaal.

Licht dat nooit meer dooft...

Licht is een universeel symbool van hoop en heeft altijd een plek gehad in de liturgie van de kerk. Het heeft allerlei toepassingen, maar heeft daarom ook het gevaar een 'leeg' symbool te worden, omdat ieder het zijne erin leest. Drie tips helpen om er zorgvuldig mee om te gaan, zodat het symbool zijn kracht behoudt.

Steek al het licht aan aan de paaskaars. De aanwezigheid van Christus is waar alle andere symbolen van hoop aan ontleend zijn. Ook als gemeenteleden het licht aan elkaar doorgeven is het mooi als de eerste oorsprong de paaskaars is.

Steek het licht met aandacht aan. Het drukt de verbondenheid uit van ons leven met dat van de opgestane Heer. Raak niet in paniek als het aansteekkaarsje per ongeluk uitgaat. Begin gewoon opnieuw. Liturgie is geen keurslijf maar een vrolijk, levendig gebeuren.

Doof het licht niet. Iedere keer als we Gods Woord horen zet ons dat in een beweging die daarna niet meer stopt. Zoals de Bijbel ook niet dichtgeslagen wordt, is het licht dat ermee in de wereld wordt aangestoken als 'een vuur dat nooit meer dooft' (Taizélied, lied 598). Moet je het toch even 'kwijt', om het niet de hele dienst in je hand te moeten houden, zorg dan voor een houdertje.

dr. Oane Reitsma is predikant in Hilversum en medewerker Eredienst en Kerkmuziek bij de Dienstenorganisatie. bron: protestantsekerk.nl

VOLGENDE KEER in G eandewei

Sjongen is twa kear bidden

Problemen benoemen
bespreken en wege

*Een gewoon mens met
een uitzonderlijke uitstraling*

Thomas J. Price, CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons